

Zpráva o činnosti Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL) od 25. zasedání MKOL dne 9. října 2012 v Hamburku (říjen 2012 – září 2013)

1. MKOL

V základní struktuře MKOL nedošlo v uplynulém období ke změnám. Hlavní priority činnosti komise nadále představují:

- implementace Rámcové směrnice o vodách ES
- povodňová ochrana a implementace Povodňové směrnice ES
- problematika havarijního znečištění vod.

Na základě usnesení 25-4a-2, bod 13, z 25. zasedání MKOL dne 9. října 2012 v Hamburku byla ukončena činnost skupiny expertů „Ekonomická analýza“ (ECO). Její pracovní náplň byla převedena do pracovní skupiny WFD.

Dne 10. května 2013 převzal funkci vedoucího české delegace pan Ing. Karel Vlasák z MŽP ČR.

Předsedou pracovní skupiny „Havarijní znečištění vod“ (H) byl jmenován pan Ing. Jiří Petr ze státního podniku Povodí Labe a předsedou ad hoc skupiny expertů „Management množství vod“ (MMV) pan Ing. Jaroslav Beneš ze státního podniku Povodí Vltavy. Zatím se nepodařilo obsadit pozici předsedy skupiny expertů „Management dat“ (DATA).

Unii komor Labe / Odra byl na základě její žádosti udělen statut pozorovatele. MKOL o tom rozhodla v písemném řízení.

Od 1. ledna 2014 převezme na dobu tří let předsednictví v MKOL Spolková republika Německo.

2. Hlavní oblasti činnosti MKOL

V návaznosti na 25. zasedání MKOL se ve dnech 10. – 11. října 2012 uskutečnil v Hamburku již 15. Magdeburský seminář o ochraně vod. Zúčastnilo se ho více než 180 odborníků z České republiky, Německa, Rakouska a Polska. Hlavnímu tématu „Labe a jeho sedimenty“ bylo věnováno 23 odborných referátů a 50 posterů. Zástupci skupiny expertů „Management sedimentů“ představili v rámci programu semináře výsledky dosažené v této oblasti v MKOL. Skupina expertů připravila společně se sekretariátem poster. Sekretariát se podílel také na práci programového výboru a podporoval hlavní organizátory semináře, Úřad pro rozvoj města a životní prostředí Hamburg (BSU) a Středisko výzkumu životního prostředí H. Helmholtze (UFZ), při jeho přípravě a uskutečnění po odborné, jazykové i organizačně technické stránce. Další informace k semináři společně s programem a vydaným sborníkem byly umístěny na internetové stránce MKOL.

Dne 4. prosince 2012 zorganizovala v Magdeburku pracovní skupina „Povodňová ochrana“ (FP) ve spolupráci se sekretariátem workshop k mapám povodňového nebezpečí a mapám povodňových rizik v mezinárodní oblasti povodí Labe. Zúčastnilo se ho více než 60 zástupců České republiky, Německa, Rakouska a Polska. Informace k workshopu, včetně programu a přednesených referátů, jsou k dispozici na internetových stránkách MKOL.

Dne 5. února 2013 uspořádala v Praze skupina expertů „Management sedimentů“ za podpory MŽP ČR a sekretariátu MKOL workshop „Zmapování a hodnocení významných starých sedimentů (technické struktury v toku, struktury břehů, vzájemné působení s údolní nivou), starých ekologických zátěží na toku a emisí“ za účasti 26 odborníků z České republiky a Německa.

Z iniciativy skupiny expertů „Povrchové vody“ (SW) a ve spolupráci s MŽP ČR a sekretariátem MKOL se ve dnech 12. – 13. února 2013 v Praze uskutečnil workshop „Problematika živin v oblasti povodí Labe“, kterého se zúčastnilo 37 odborníků z České republiky a Německa.

Dne 23. dubna 2013 se v Ústí nad Labem konalo Mezinárodní labské fórum formou semináře pro širší zainteresovanou veřejnost. Pozvání přijalo velmi široké spektrum zástupců uživatelů vod, zájmových sdružení, nevládních ekologických organizací, orgánů státní a komunální správy a správců povodí, celkem více než 130. V rámci fóra zazněly příspěvky k implementaci Rámcové směrnice o vodách na mezinárodní úrovni a příklady realizace národních programů opatření. Mimo diskuse k jednotlivým příspěvkům byl jeden samostatný blok věnován vystoupením zástupců významných uživatelů vod a zájmových skupin. V rámci fóra byly představeny také výsledky Akčního plánu povodňové ochrany a postup při implementaci Povodňové směrnice v povodí Labe. Program fóra a přednesené příspěvky byly umístěny na internetové stránky MKOL.

Sekretariát zpracoval layout a připravil k vytištění závěrečnou zprávu ad hoc skupiny expertů „Povrchové vody využívané pro plavební účely“ - „Údržba povrchových vod využívaných pro plavební účely v povodí Labe s ohledem na zlepšení ekologického stavu / potenciálu“. Byl připraven „Informační list MKOL č. 4 k Rámcové směrnici o vodách ES“, který obsahuje především přehled plnění úkolů z prvního Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe a příklady realizace národních programů opatření. Obě publikace byly veřejnosti poprvé představeny na Mezinárodním labském fóru a jsou k dispozici i na internetových stránkách MKOL.

Probíhá příprava druhého plánovacího období 2016 – 2021 podle Rámcové směrnice o vodách ES včetně aktualizace přehledu významných problémů nakládání s vodami. V rámci tohoto procesu byl v období prosinec 2012 – červen 2013 zveřejněn na internetových stránkách MKOL dokument pro připomínky veřejnosti k časovému plánu a programu prací pro přezkoumání a aktualizaci části A Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe pro druhý cyklus plánování. Sekretariát MKOL neobdržel k dokumentu žádné připomínky.

Pokračovaly práce na přípravě závěrečných zpráv v oblasti nakládání se sedimenty („Správná praxe pro management sedimentů v povodí Labe“) a managementu množství vod v příslušných ad hoc skupinách expertů.

V rámci Mezinárodního programu měření Labe 2013 se sleduje více než 100 fyzikálních, chemických a biologických ukazatelů v 19 měrných profilech (7 v ČR, 12 v SRN) na Labi (9 měrných profilů) a jeho přítocích (10 měrných profilů – Vltava s Beroučkou, Ohře, Černý Halštrov/Schwarze Elster, Mulde, Sála/Saale s řekou Unstrut a Bílým Halštrovem/Weiße Elster, Havola/Havel se Sprévou/Spre). Byl připraven návrh Mezinárodního programu měření Labe na rok 2014. Počet měrných profilů se oproti roku 2013 nemění.

Výsledky Mezinárodního programu měření za rok 2011 byly sestaveny do tabulek hodnot fyzikálních, chemických a biologických ukazatelů a zveřejněny na internetových stránkách MKOL.

Vývojem jakosti vody v povodí Labe se zabývá připravovaná zpráva „Vyhodnocení výsledků Mezinárodního programu měření Labe v období let 2006 – 2012“.

V červnu 2013 zasáhla povodí Labe povodeň, která v některých oblastech překonala rozsah povodně v srpnu 2002. Skupina expertů „Hydrologie“ (Hy) připraví na základě národních podkladů hydrologické vyhodnocení pro celé povodí podle osvědčené metodiky, která byla použita např. při vyhodnocení povodně na jaře 2006.

Probíhají přípravy prvního mezinárodního plánu pro zvládání povodňových rizik v povodí Labe podle Povodňové směrnice ES. Součástí těchto prací je i příprava v pořadí již třetího workshopu k implementaci Povodňové směrnice ES. Předchozí dva workshopy se zabývaly předběžným vyhodnocením povodňových rizik (2011) a mapami povodňového nebezpečí a povodňových ri-

zik (2012). Program workshopu dne 21. listopadu 2013 v Magdeburku, věnovaného mezinárodnímu plánu pro zvládání povodňových rizik, byl na základě aktuálního vývoje rozšířen o blok příspěvků k poznatkům z povodně v červnu 2013.

Byly zpracovány tabulky hodnot průtoků a plavenin na vybraných měrných profilech v povodí Labe za hydrologický rok 2012 (včetně komentářů).

Novelizovaný Mezinárodní varovný a poplachový plán Labe byl vydán formou publikace MKOL. Dne 30. dubna 2013 se uskutečnilo jeho testování. Testování potvrdilo funkčnost hlásných cest.

V říjnu 2012 provedl Spolkový ústav hydrologický (BfG) ve spolupráci se státním podnikem Povodí Vltavy druhý stopovací pokus na Vltavě k rozšíření Poplachového modelu Labe (ALAMO). První dva pokusy na Sále se uskutečnily v dubnu a srpnu 2013 za podpory Zemského podniku pro ochranu před povodněmi a vodní hospodářství Saska-Anhaltska (LHW) a Vodního a plavebního úřadu Magdeburk (WSA).

Byly zahájeny přípravy Magdeburského semináře o ochraně vod 2014, který se uskuteční ve dnech 18. a 19. září 2014 ve Špindlerově Mlýně. MKOL se prostřednictvím sekretariátu aktivně zapojí do obsahové a organizační přípravy a uskutečnění semináře zhruba v rozsahu podpory posledního semináře v roce 2012 v Hamburku, tzn. především účastí na práci programového výboru a podporou hlavního organizátora semináře, státního podniku Povodí Labe, při jeho přípravě a uskutečnění po odborné, jazykové i organizačně technické stránce.

Průběžně probíhá aktualizace internetových stránek a interních dokumentů na intranetu MKOL. Veškeré publikace jsou, tak jako i v minulosti, zasílány i knihovnám v České republice (5) a Německu (16).

3. Výhled

Činnost MKOL a jejího sekretariátu se v příštích měsících soustředí především na následující práce:

- implementace Povodňové směrnice ES v povodí Labe na mezinárodní úrovni
- příprava workshopu k povodni v červnu 2013 a mezinárodnímu plánu pro zvládání povodňových rizik v povodí Labe, který se uskuteční dne 21. listopadu 2013 v Magdeburku
- příprava návrhu prvního mezinárodního plánu pro zvládání povodňových rizik
- zpracování hydrologického vyhodnocení povodně v červnu 2013
- implementace Rámcové směrnice o vodách ES na mezinárodní úrovni
- zveřejnění dokumentu pro připomínky veřejnosti k významným problémům nakládání s vodami v mezinárodní oblasti povodí Labe v prosinci 2013
- příprava návrhu druhého Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe
- dokončení prací v oblasti nakládání se sedimenty a závěrečné zprávy „Správná praxe pro management sedimentů v povodí Labe“
- dokončení prací v oblasti managementu množství vod a příprava závěrečné zprávy
- dokončení zprávy „Vyhodnocení výsledků Mezinárodního programu měření Labe v období let 2006 – 2012“
- provedení zbývajících stopovacích pokusů při velkých průtocích a rozšíření Poplachového modelu Labe o přítoky Vltavu a Sálu
- podpora přípravy Magdeburského semináře o ochraně vod 2014
- plnění usnesení 26. zasedání MKOL v říjnu 2013.